

Marcel Loubens
Barlangkutató Egyesület

Rövid éves
jelentés

2007.

KUTATOTT BARLANGJAINKRÓL ÉS EGYÉB TEVÉKENYSÉGEINKRÓL - RÖVIDEN

A kutatási engedélyeinkben foglalt feladatainkról és a 2007. évben végzett tevékenységeinkről - az évkönyvünkben a későbbiekben megjelenő részletes beszámolót megelőzően - az alábbiakban számolunk be:

BALEKINA-BARLANG

(Kutatásvezetők: Kovács Attila, Juhász Béla)

Hegedűs Norbert vezetésével Az 1. szifonban bontottunk három alkalommal, hogy új, gyorsabb, és veszélytelenebb útvonalat nyissunk meg a 2. szifon felé. Az első alkalom kivételével a szifon belső oldaláról kifelé bontottunk, mivel kintről befelé haladva egyre mélyebb víz alól kellett kitermelni a kitöltést. A folyamatosan csörgedező patak miatt az első ember neoprénben dolgozott. A kitermelt hordalékot zsákokban a falak mellett helyeztük el. 5-6 méter hosszan tettük járhatóvá a szifont, kb. 0,5 méter bontás szükséges még, hogy átjárható legyen. Az aknasorban a bontások megkönnyítésére beszerelve hagytunk 60 méter kötelet acél nittfülekkel és szerelő mailonokkal. A munkákban részt vettek: Hegedűs Norbert, Flaskó István, Sűrű Péter. 2008-ban tervezzük az 1. szifon átbontását és mikrorobbantásos tágítását, majd a 2. szifon bontásának megkezdését. Felmerült a bejárat környékének esetleges kitérítése és bejáráskönnyítő eszközök elhelyezése a 2. szifon sikeres bontása esetén.

BÍBOR-BARLANG

(Kutatásvezetők: Majoros Zsuzsanna, Galán Mihály)

A barlang kutatásában az év esemény nélkül telt el.

BRONZIKA-BARLANG

(Kutatásvezetők: Kovács Attila, Kiss János)

Geodéziai felmérés és térképezés:

A Bükki Nemzeti Park megbízásából 30 túrán 389 munkaóraban elkészítettük a barlang poligon felmérését, alap és oldalnézeteit, valamint keresztshelvényeit 240m hosszban. Ezen felül további 100m járat poligonfelmerése is elkészült, további megbízás esetén ezen járatok nézetrajzait 2008 tavaszán tervezzük elkészíteni. A munkákban részt vettek: Kiss János, Kuji Zsolt, Hegedűs Norbert, Kiss Péter, Bakos Zsuzsanna, Flaskó István, Sűrű Péter

Feltáró kutatás:

Egész évben térképezési munkálatok folytak december 2-ig. Bontás nem történt.

CUBÁKOS-BARLANG

(Kutatásvezetők: Gyurkó Péter, Juhász Béla)

A barlangban az év során kutató jellegű tevékenységet nem folytattunk.

CUBÁKOS 2. SZ. BARLANG

(Kutatásvezetők: Kovács Attila, Sűrű Péter)

A 2006 nyári táborán újra bontásba vett barlangon 2007 nyarán tovább dolgoztunk. Legfontosabb volt az ácsolás folytatása - bár a félig kiácsolt rész sem omlott be az elmúlt egy év alatt. Az ácsolás lényegesen előrehaladt, de még nem teljes. A legalsó ponton a bontás viszonylag könnyű és biztató. 4-5 emberrel célszerű bontani, vödrözni.

Téli táborunk Mogyorósi József dokumentációs fotókat készített a barlangról, amiket a megfelelő formátumban átadtunk az Országos barlangnyilvántartásnak.

FELSŐ-FORRÁSI BESZAKADÁS MELLETTI SZIKLAHASADÉK

(Kutatásvezetők: Kovács Attila, Kiss János)

A sziklahasadék tágítása, vésése után, két méter mélységben kétfelé ágazik a járat. Lefelé 1,5 méter mély, állandó szintű vizes szifonban ér jelenleg véget. Oldalra 3 méter hosszú kiszélesedő járat indul, a vége patakhordalékban végződik. Jelenleg a barlang mélysége 3,5 méter, hossza a 7 métert meghaladja. A továbbiakban célszerű lenne Felső-forrasi-időszakos-forrásbarlangnak nevezni.

IKERTEBRI-VÍZNYELŐBARLANG

(Kutatásvezetők: Bátori Károly, Kovács Zsolt)

A bejáráshoz közelebbi 2002-óta bontott szűk meander átbontásával december 14-én Hegedűs Norbert, Bátori Károly, Sűrű Péter és Juhász Béla erősen oldott függőleges aknasorba jutott, melynek végén egy újabb elszűkülő meander miatt fordultak vissza. Később további hét túra alkalmával tágítottuk a végponti meandert és elkezdtük a barlang fixpontos poligonfelmérését. A feltáró kutatások csak 2008 januárjában fejeződtek be, mivel a meanderjárat egy kisebb terem után állandó vízzel szifonban végződött. A barlang régi mélysége 25 méter volt, jelenlegi mélysége 71 méter, hossza 83 méterről több mint 200 méterre nőtt.

A továbbiakban tervezzük a barlang teljes poligonfelmérését, hogy vizsgálhassuk járatainak a Speizi- és Picoluca-barlanghoz való viszonyát.

JÁSPIS-BARLANG

(Kutatásvezetők: Kovács Attila, László Róbert)

Elkészítettük a 2005-ben kimászott fa-ági kürtő geodéziai felmérését, valamint alap és oldalnézetét 56 m hosszban. A bent lévő kötelet kisereltük. Az év közben regisztrált nagyszámú túra a külső megbízásból folyó vízszintregisztrálással kapcsolatos állapotfelmérő és adatkinyerő céllal történt. A 2005-ös kürtőmászások nem folytatódtak, bár továbbra is tervezzük, elsősorban a Heliktites-teremnél levő kürtő kimászását.

LÉTRÁSI-VIZES-BARLANG

(Kutatásvezetők: Kovács Zsolt, Sűrű Péter)

Feltárások (témavezetők: Kiss Péter, Sűrű Péter)

A száraz, időt, és az alacsony karsztvízszintet kihasználva több helyen is folyt feltáró kutatás a barlangban kisebb-nagyobb sikerekkel.

Január 20-án Galán Mihály vezetésével kézi szivattyúval megpróbáltuk leszivattyúzni a Búvár-szifont. Szivattyúzással sajnos nem tudtuk rajta átjutni, de a Tavi-nyelőbe folyó patak elterelése után március 15-re teljesen leszáradt. A mögötte lévő Búvár-ágot '78 óta ismertük, de száraz lábbal csupán '82-ben és '86-ban volt bejárható, és nem készült róla használható térkép. Március 15-18. között elkészült a fixpontos felmérés a Belső-szifon után kezdődő tágas járatokig 85m hosszban. Ez az esőre forduló időjárás miatt később nem folytatódott. Egy szifonátúszásos túrán sikerült átbeszélni a Felső-tavi-ágból induló Huzatos-lyuk végpontján keresztül egy a Búvár-ágból induló hasadékba, a geodéziai mérések szerint a hasadékot 6m hosszan tágítva a barlangrész biztonságosan bejárhatóvá, kutathatóvá válna. Nyári táborunk idején a szifon ismét leszáradt, így július 28-án elkészülhetett a fennmaradó részek vesztettpontos felmérése, ennek alapján a Búvár-ág hossza meghaladja az 500 métert.

Másik kutatási pontunk a Baltás-ág és a Tó volt. A Tó júliusra teljesen kiszáradt medrében először Vadász István, Nagy Zsolt, Kiss László és Polgári Erika, majd Batori Károly és Kiss János próbált továbbjutni, de a homokos kitöltésben 1-1,5 méter mélyen újra megjelent a víz. A Baltás-ágban egy erősen vízhangzó kb. 2 méter átmérőjű termet sikerült feltárni, melynek aljából vizes szifon indult körülbelül kelti irányba.

Geodéziai felmérés és térképezés (témavezető: Kovács Zsolt)

A barlang újrafelmérését a Marcel Loubens Barlangkutató Egyesület 1998-ban önálló kezdeményezésként megkezdte, s 2007 végéig mintegy 2500 méternyi szakaszt felmérése történt meg. A mérést az elérhető legnagyobb pontosság igényével végeztük függőkompassz, fokív, mérőszalag igénybevételével, egyes helyeken Suunto kézi műszerrel. A Bükki Nemzeti Park Igazgatósága 2002-ben adott megbízást az MLBE részére a barlang 1000 méteres szakaszáról részletes, 1:200 méretarányú alaprajz, oldalnézet és 25 méterenként keresztshelvények készítésére. A felmérési jegyzőkönyv egy példányát a Polygon program cave fájl formátumában már átadtuk a BNP és a Barlangtani Osztály számára. A helyszínrajzokat számítógépbe szkennelve archiváltuk, s képernyő digitalizálással dolgozzuk fel, amely biztosítja a sokszorosítás, kiegészítés, generalizálás lehetőségeit. Az eddigi térképezés során 1500 méternyi szakasról készültek el a helyszíni mérethelyes alaprajzi lapok 1:100 méretarányban. Oldalnézet az I. bejárat - IV. bejárat közötti szakaszon, a Vértes-ág egy részén és a Micimackó-terem - Tó - Tavi-felső-ág szakaszon készült el, a keresztshelvények felvételét is folytattuk. Az atlasz formájú kész térképsorozat 2008 első felében adjuk ki, az első változatban 1000 méternyi barlangjáratról. A térképezési munka során morfológiai, geológiai, karsztvíz megfigyelésekre is sor került, erről előadásokon, szakcikkekben, évkönyvünkben számolunk be.

Vízszintmérés (témavezető: Juhász Béla)

Megbízásos munkaként folyamatosan regisztráltuk a Tó vízszintjét a dr. Lénárt László által biztosított Dataqua műszerrel.

Denevér-észlelés, hőmérsékletmérés (témavezető: Barati Judit)

Faj szerinti denevér egyedszám észlelés és hőmérsékletmérés zajlik az I. bejárat - Micimackó-terem – IV. bejárat útvonalon.

LILLA-BARLANG

(Kutatásvezetők: Majoros Zsuzsanna, Kovács Attila)

A cseppkőkor-vizsgálatok kapcsán az év folyamán újabb fejlemény nem történt.

PICOLUCA

(Kutatásvezetők: Kovács Attila, Sűrű Péter)

A barlangban az év során semmilyen tevékenységet nem folytattunk. 2008-ban tisztázandó a barlang elhelyezkedése az Ikertebri-víznyelőbarlang újonnan feltárt járataihoz képest.

RÓKAFARMI-VÍZNYELŐ

(Kutatásvezetők: Kovács Attila, Kiss János)

A barlangban az év során semmilyen tevékenységet nem folytattunk.

SEBES-BARLANG

(Kutatásvezetők: Kovács Attila, Kiss János)

Március közepén került sor a barlang bejáratának kiépítésére, a BNP-vel kötött szerződés alapján. Április közepén a bejárat hasadékkal párhuzamos, tőle délre lévő, nyugati irányú 4 méter hosszú hasadékjárat kibontására került sor. Ősszel a bejáratól nyugatra lévő eltömődött, egykor a Bányász barlangkutatók által kibontott akna eltömődésének a megszüntetésére került sor. Az akna alja ismét a felszínre vezet, a hegyoldalra nyílna ki.

Az egyesület őszi táborán a Szutyok-szifon utáni járatszakas végén folytattunk bontási munkálatokat és továbbjutottunk 2,5 métert.

SPEIZI-BARLANG

(Kutatásvezetők: Bátori Károly, Sűrű Péter)

Egyesületünk idei legnagyobb eredménye a Speizi-barlang végponti szifonján való átjutás volt. Hat kisebb előkészítő túra és négy napi bontás után július 26-án Nagy Menyhért, Kiss Péter, Kulyi Zsolt, Bátori Károly, Hegedűs Norbert, és Sűrű Péter jutott be először a szifon utáni részekbe, itt két további szifon átbontásával és egy 60 méter magas kürtő kimászásával több, mint 250 méter új járatot tártunk fel. Az új rész végponti szifonjának bontása sajnos nem járt eredménnyel. A feltárt járatok poligonfelmérését és vázlatos alaprajzát Kiss János és

Ferenczy Gergely készítette el. A felmérés alapján a Speizi barlang új végpontja 23 méterre közelíti meg a Szepesi-Láner-barlangrendszer végponti 4. szifonját. Megfelelő időjárás esetén így lehetővé vált a barlangrendszer három tagúra bővítése, ami első lesz a Bükkben. A járatok formakincséről, és képződményeiről fotódokumentáció készült.

A feltáráshoz kapcsolódóan Kovács Zsolt *Régi elképzelés, új felfedezés – láthatáron a Speizi-Szepesi-Láner-barlangrendszer* címmel tartott előadást a Barlangkutatók Szakmai Találkozóján Jósvafőn. Dobos Tímea egyetemi hallgató (Miskolci Egyetem) *A Szepesi-Láner-barlangrendszer és a Speizi-barlang összefüggésének vizsgálata című* tudományos diákköri dolgozat keretében foglalkozott a barlangok összefüggésének bizonyításával. Ez egyrészt felszíni geodéziai méréseket, másrészt barlangi üledékek összehasonlító elemzését foglalta magában.

SZEPESI-LÁNER-BARLANGRENDSZER

(Kutatásvezetők: Kovács Zsolt, Sűrű Péter)

Geodéziai felmérés és térképezés (Kovács Zsolt)

A barlang felmérési munkálatait 2003 nyarán fejeztük be. A helyszíni mérethelyes vázlatok alapján 2004. év májusára készültek el az első kész térképek, majd a végleges változat (alaprajz, oldalnézet, keresztszelvények) 1:200 méretarányú lapjai 2005-ben átadásra kerültek a BTO és a BNPI részére. 2006-ban el a részletes írásos jelentés és a teljes térképezési anyag CD változata készült, amely azonban csak 2007 folyamán fejeződött be.

Vízszintmérés (témavezető: Juhász Béla)

Megbízásos munkaként folyamatosan regisztráltuk a Tó és a 2. szifon vízszintjét a dr. Lénárt László által biztosított Dataqua műszerrel.

Denevér-észlelés, hőmérséklet mérés (Barati Judit)

Faj szerinti denevér egyedszám észlelés és hőmérsékletmérés zajlik a barlang Láner-ágában.

TUSKÓS-BARLANG

(Kutatásvezetők: Bátori Károly, File Ferenc)

A barlang kutatásában az év esemény nélkül telt el.

VETERÁN-BARLANG (FENYVESRÉTI 3. SZ. VÍZNYELŐBARLANG)

(Kutatásvezetők: Kovács Zsolt, Veres Lajos)

A lefelé tartó függőleges járat bontását 1 m³ anyag kiszedése után egyelőre feladtuk, a szálkő összeszűkül, elagyagosodott és vizesebb feltöltés van a talpon. Kerülő járatként a kb 10 m-en levő termecskéből völgyirányba felfelé haladva, egy törmelékes járaton át lefelé kezdődött a bontás, kb. 3 m³ anyag kitermelésével. Vízcsobogás, szellőzés itt van, az otthagytott függőleges talpon nincs. Ez a járatszakas is beszűkült (kerülő járatként nem jó), a megoldás az eredeti talpra visszamenni (amivel ez évben kezdtünk, az a tavalyi folytatása), és felbővítve az agyagos

törmelékkel takart talpat, lefelé haladni. A kiszedett anyagot a következő, idősebb nyelőbe termeltük át.

DENEVÉRVIZSGÁLATOK

(Létrási-Vizes-barlang, Lánér Olivér-barlang, Kecse-Iyuk, Szt. István-barlang)

(Kutatásvezetők: Kovács Zsolt, Barati Judit)

A mérések a tavalyi és idei téli időszakban is folytatódtak mind a négy barlangban (Kecse-Iyuk, Szent István, Vizes, Lánér). Megtörtént a denevérek faj-, egyedszám- és telelési hely szerinti feljegyzése. Ebben különös változást nem tapasztaltunk, de a tavalyi télen a telelő kispatkós denevérek száma jelentősen megnőtt, az előző évekhez képest kb. duplájára.

Továbbra is mérjük a hőmérsékletet, és emellett a tavalyi télen beindult a páratartalom rendszeres mérése, melyek a barlangokban több ponton folynak.

VÍZSZINTREGISZTRÁCIÓ

2007-ben a dr. Lénárt László megbízásából telepített vízszintregisztráló műszerek leolvasására (adatkinyerésére) induló túráinkon a következő 12 barlangot látogattunk rendszeresen: Szt. István-, István-lápai-, Szepesi-, Lánér-, Speizi-, Vizes-, Jáspis-, Fekete-, Diabáz- és Hajnóczy-barlang, a Szeleta-zsomboly és a Soltész-akna. Az adatokat dr. Lénárt László számára gyűjtjük, aki a feldolgozást végzi. A 12 barlangban 35 alkalommal voltunk lent adatot kinyerni, műszert javítani.

Ebben az évben a hosszan tartó szárazság miatt a mérésre kiszemelt barlangok nem éppen aktív arcukat mutatták. A barlangok patakos járatai, szifonjai, tavai, kiszáradtak vagy régen látott mélyponton voltak. A vizes állapot visszaállása csak az év utolsó hónapjaiban kezdődött meg, de az év végére is még elmaradt a megszokottól.

A használt műszerek a strapabíró kinézet ellenére a huzamos barlangi körülményeket nem igazán bírják. Meghibásodás miatt az István-lápai-barlangból, a Vizesből és a Soltész-aknából kellett a műszereket kihozni, és a javítás idejére ideiglenes műszerekkel pótolni azokat.

Az év utolsó kinyerés-sorozatakor november 10-vel három barlangból hoztuk ki végleg a műszert, így azokban megszűnt a vízregisztrálás: a Diabáz- és a Hajnóczy-barlangból valamint a Szeleta-zsombolyból. A 2008. évben a többi kilenc barlangban a megbízásos adatgyűjtést tovább folytatjuk.

ÁLLAPOTFELMÉRÉS

A 2007. év végén dr. Lénárt László megbízásából 18 barlangot látogattunk meg, egy-egy alkalommal, állapot felmérése miatt. A megbízás célja a 2006 nyarán bekövetkezett nagy esőzés által kiváltott miskolci ivóvízszennyezés után elvégzett állapotfelmérés óta bekövetkezett változások megfigyelése volt. Az ellenőrzést az alább felsorolt barlangokban végeztük:

Bolhási-Jávorkúti-barlangrendszer bolhási bejárat
Bolhási-Jávorkúti-barlangrendszer jávorkúti bejárat
Fekete-barlang
István-lápai-barlang
Jáspis-barlang

Kis-kőháti-zsomboly
Kis-mogyorós-víznyelőbarlang
Létrási-Vizes-barlang
Mexikó-völgyi-barlang
Speizi-barlang
Szamentu-barlang
Szeleta-zsomboly
Szepesi-Láner-barlangrendszer Szepesi bejárat
Szepesi-Láner-barlangrendszer Láner bejárat
Szinva-parti-barlang
Vártetői-barlang
Viktória-barlang

A barlangokban a víz által szállított hordalék áthalmazódását, mozgását kerestük, a változások fotódokumentálását és leírását végeztük el. Cél volt még olyan szerves és szervetlen anyagú barlangkitöltés keresése, dokumentálása, fotózása, amely összefüggésbe hozható a vízbázisvédelmi problémákkal. Az elkészült és összegyűjtött anyagok elemzését és kiértékelését dr. Lénárt László végezte el.